

narja dati, založil je takoj začetkoma iz svojega žepa čez 42 gld., za katere se je moral z mestnim svetovalstvom toževati. Prejšnji

red se je vendar v šolo sčasoma zopet vrnil in Gallinger je ostal krajni šolski nadzornik čez l. 1797. *L. Stiasný — Kamnik.*

„Prazen strah“.

Praktična obravnava 29. berilnega sestavka v „Drugem Berilu“ na strani 25.

a) Uvod.

Koliko ur ima jeden dan? — (Štiriindvajset). — Ali je tu všteta samo svetloba, kar je je po dnevi? — (Tudi noč). — Kaj delamo navadno po noči? — (Spimo). — Kaj stori dobri otrok prej, predno leže počivat? — (Prekriža se in moli večerno molitev). — Česa prosimo Boga v večerni molitvi? — (Da bi nas ohranil in vsega hudega obvaroval po noči). — Komu se še v ta namen posebno priporočamo? — (Angelju varuhu). — Torej: kdo nas čuva po noči? — (Angelj varuh). — Ako po dnevi nismo Boga žalili z grehom in smo radi slušali, ali se nam je po noči česa bati? — (Ničesar). — Zakaj ne? (Ker nas čuva Bog in angelj varuh). — Če se nam ni ničesar bati, ali nas more biti po noči strah? — (Ne). — Pregovor pa pravi, da ima noč svojo moč, ali je to res? — (Ni res). — Noč nima svoje moči; le to je njena moč, da je nevarnejša od dneva, ker je običajno temna. Lahko nas kdo napade, da ga niti ne vidimo, lahko pademo sami ali se izpotaknemo, ker nimamo v temi gotove stopinje. Koga le se nam je po noči bati? — (Hudobnega človeka in pa, da se v temi ne poškodujemo). — Ali se nam je morda bati hudobnega duha? — (Ne, ker smo se izročili v varstvo Bogu in angelju varuhu). — Ali so morda razven Boga in angeljev in hudobnih duhov še drugi duhovi? — (Ni jih). — Kje je Bog doma? — (V nebesih, pa tudi na zemlji biva in povsod). — Kje angelji? — (V nebesih so doma, a tudi na zemlji varujejo dobre ljudi). — Kje hudobni duhovi? (V peklju). — Zakaj ne vidimo angeljev? — (Ker so duhovi). — Ali vidimo druge duhove? — (Ne, ker duhov ne moremo videti). — Kje so pa duše umrlih ljudij? — (V ne-

besih, vicah ali v peklju). — Ali more kdo od tam zopet k nam na zemljo? — (Ni mogoče). — Če bi pa duhovi vendar po svetu hodili, kakor nekateri mislijo, da je res, ali bi nam mogel kakšen duh škodovati? — (Ne). — Zakaj ne? — (Ker nima telesa). Na primer, ali bi nas mogel zbosti, udariti? — (Ne). — Ali se nam more duh prikazati? — (Ne). — Le komu je vse mogoče učiniti? — (Bogu). — Ali so tudi duhovi vsemogočni? — (Niso). — Ali se torej morejo duhovi izpreminjati, kadar bi hoteli? — (Ne). — Ali bi se prestrašili torej, ko bi zagledali duha? — (Ne, ker ga ni mogoče videti in se ne more prikazati). — Po dnevi? — (Ne). — Po noči? — (Ne). — Ali je torej res, če kdo pripoveduje, da je po noči kaj strašnega videl, ali sploh, da ga je strašilo? — (Ni res).

b) učitelj pripoveduje berilni sestavek.

c) povprašuje vsebino.

d) prečita berilni sestavek sam ali kak boljši učenec, za njim še nekateri drugi.

e) pojasnjuje menj umljive besede. Učenci čitajo vsak stavek od pike do pike. Pri menj znanih besedah je učitelju pojasnjeváti, n. pr.: S katero drugo besedo lahko zamenjamo besedo „prazen“? — (Ničeven strah) — S čim trkamo na vrata? — (S členoma kazalca ali sredinca desne roke). — Ali je Milka že ležala v postelji, ko se je sklonila? — (Ne). — Ali je sedela? — (Ne). — Kako torej? — (Na pol ležala, na pol sedela). — Kako bi lahko še rekli namestu „prav tanko poslušaj“? — (Prav pazljivo poslušaj). — Če je od strahu komaj dihala, kako je dihala: močno ali prav na lahko? — (Prav na lahko). — Kdo hodi jemati slovo ali se poslavljat? — (Kdor kam

za dolgo odhaja). — Kam je Milka mislila, da odhaja teta? — (Na oni svet) — Ali more umirajoči človek priti slovo jemati? — (Ne more). — Ali more priti njegov duh? — (Ne). — Kako je mislila Milka, da je prišla teta ali njen duh? — (Njen duh) — More li duh trkati? — (Ne more, ker nima telesa). — More li duh sploh kaj tacega učiniti, da bi ga mi spoznali? — (Ne more). — Ali se je torej imela Milka čemu strašiti? — (Ne). — Kakšen je bil torej njen strah? — (Prazen). — Če je smuknila pod odejo, ali je bila kmalu pod njo? — (Kmalu). — Kako bi rekli še drugače mesto 'plašna' smukne? — (Boječa, prestrašena smukne pod odejo). — Kateri drugi del noge je blizu gležnja? — (Stopalo, peta). — Kako pravimo drugače namestu 'ko se je zdanilo'? — (Ko je bil že dan).

e) Pravi smoter pov stice.

Ali je verjeti komu, ko pripoveduje, da ga je strašilo? — (Ne). — Zakaj ne? — (Ker senam po noči ni družega bati kot hudobnega človeka in pa nevarnosti v temi). — Morda pa strašijo kakšni nevidni duhovi? — (Ne). — Zakaj? — (Ker duh ne more človeku ničesar storiti). — Ali ni vsemogočen? — (Ne). — Kdo le je vsemogočen? — (Bog sam). — Ali so duhovi povsod? — (Ne). — Kje le? — (Kjer jim je Bog odločil bivališča). — Kje so ta? — (V nebesih, v vicah ali v peklu). — Rekli ste, da duhovi niso povsod; kdo pa je povsod? — (Bog). — More li kdo drugi razven Boga narediti kako čudo? — (Ne more). — Vender so proroki in apostoli in tudi drugi sv. možje delali čudesa; kako da so jih pa ti? — (Ker jim je Bog dal potrebno oblast in moč). — Znajo morda čarovniki in čaravnice delati čudesa? — (Ne, ker niso Bog in nimajo od Boga potrebne oblasti). — V kateri zapovedi je Bog prepovedal vero-

vati takim rečem? — (V prvi). — V prvi zapovedi je Bog prepovedal vse vraže, prazne vere, vedeževanje in čaranje. — Če kdo veruje v strahove, ali ni tudi to prazna vera? — (Tudi). — Ali je to tudi greh? — (Greh je). — Če hoče kdo iz kart ali kakih drugih znamenj zvedeti prihodnost ali srečo svojo? — (To je tudi prazna vera). — Kaj je Bog prepovedal v prvi zapovedi? — Še ti, še ti! — Ali je Milka vedela, da je greh, kaj tacega verovati in da strah ni nič? — (Ni vedela). — Kako vemo to? — (Ker se je bala). — Le česa se nam treba po noči bati? — Še ti, še ti! — Ali nam more hudobni duh škodovati? — (Ne, ker smo v varstvu božjem). — Ali se morejo mrtveci vrniti z onega sveta in nam škodovati? — (Ne, ker morajo ostati tam, kjer jim je Bog odkazal). — Ali nam sploh duhovi morejo kakorkoli škodovati? — (Ne, ker nimajo telesa). — Milka je mislila, da jo straši, a kaj je bilo? — (Pes je sedel na pragu ter se obiral in trkal z gležnjem po vratih). — Kdo drugi zopet sliši kaj družega ali vidi kaj, kar misli, da je strah. Če bi pogledal ono reč po dnevi, smejal bi se sam svoji lahkovernosti in plašljivosti, kako je mislil, da je kak obrasel štor mož, mišje ropotanje strah, trhljvine svetloba mrtvaška luč ali kaj sličnega.

f) mehanično in krasno čitanje.

g) uporaba:

1. Spisje: pripovedovati berilni sestavek; prepisati tako, da stoji mesto Milke Jožek in mesto psa ropotajoče miši; prepisati, kakor da bi Milka sama pripovedovala.

2. Prepisati berilni sestavek in podčrtati samostalnike, z malimi črkicami nad vsakim označiti spol, izpisati glagole, izpisati pri-slovna krajevna določila.

Ivo Trošt — Razdrto.

